

The background image shows a town square with a paved ground in the foreground. In the middle ground, there are several trees, including a prominent one with yellow and green autumn leaves. To the left, there are residential buildings with balconies. To the right, there is a yellow building, possibly a church, and a cemetery with stone grave markers. The sky is overcast.

Eurajoen ja Luvian esteettömyyskävelyt 2021

Havainnot ja toimenpidesuosituksset

SISÄLTÖ

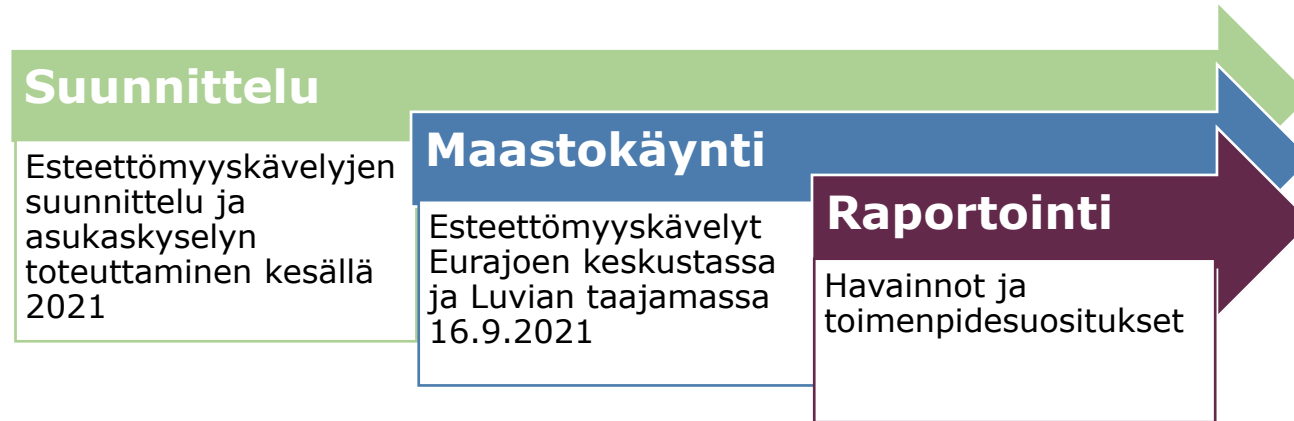
	Tausta ja työn toteutus.....	3
	Eurajoen kuntakeskus..... Havainnot Toimenpidesuosituksset	6
	Luvian taajama..... Havainnot Toimenpidesuosituksset	23
	Penkit.....	37
	Toimenpideohjelma.....	38
	Lähteet ja ohjeita.....	41

ESTEETTÖMYYS

- Esteettömyyden merkitys kasvaa koko ajan väestön ikääntyessä ja esteettömän ympäristön merkitys nähdään nykyisin yhä tärkeämpänä kaikille ihmisille. Esteettömässä ympäristössä pystyy kulkemaan helposti niin vanhempi lastenvaunuineen, vanhus rollaattoreineen tai siivooja kärryineen, kuin yhtä lailla myös huonokuuloinen tai näkövammaisen henkilö.
- Esteettömyydellä tarkoitetaan yhdenvertaisuutta osallistua yhteiskunnan toimintaan itsenäisesti ja omana itsenään. Esteettömyys palvelee kaikkia ihmisiä. Liikkuminen ja toimiminen, asuminen ja asioiminen, työnteko ja vapaa-ajan vietto sujuvat vaivattomasti kaikilta esteettömässä ympäristössä, kun oviaukot, kulkuväylät ja tilat ovat tarpeeksi väljiä, luiskat loivia, hissejä on tarpeellisissa paikoissa eikä kynnyksiä ole
- Esteettömyydessä on kyse ihmisten moninaisuuden huomioonottamisesta rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa.
- Esteettömyys merkitsee myös turvallisuutta ja laatua. Esteetön ympäristö ei erottele ihmisiä heidän toimintakykynsä perusteella.
- Liikkumisen esteettömyys on hyvä peruslähtökohta, sillä jos tilaan ei ole lainkaan mahdollista päästä, puhutaan jo varsin totaalista poissulkemisesta. Liikkumisesteiden ohella myös kuulemisen ja näkemisen esteettömyys ovat keskeinen osa fyysisen ympäristön toimivuutta.

TYÖN TOTEUTUS

Työ toteutettiin osana Eurajoen kunnan ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen liikenneturvallisuustyötä ja sen tavoitteena oli esteettömyyden nykytilan selvittäminen Eurajoen ja Luvian taajamissa, palvelujen saavutettavuuden ja kulkureittien käytettävyyden kehittäminen kaikille käyttäjille sopiviksi sekä asukkaiden osallistaminen esteettömyyden kehittämiseen.

Työryhmä:

- ✓Eurajoen kunta: Bella Ahto, Jussi Elonen, Maija Penttilä, Jarmo Olli
- ✓Toteuttaja: Ramboll Finland / esteettömyysasiantuntija Johanna Tiilikainen, suunnittelija Tony Töyrylä, laadunvarmistaja Tapio Kinnunen

Raportin kuvat ellei toisin mainita: Johanna Tiilikainen / Ramboll Finland

SUOSITUKSET

- Raportin toimenpidesuosituksen painopiste on helposti ja nopeasti korjattavissa olevissa ongelmissa esimerkiksi normaalin kunnossapidon ja pienten korjausten yhteydessä. Mikäli kävelyn yhteydessä on noussut esille isompia ja kustannuksiltaan suurempia kohteita, on ne kirjattu ylös. Erityisesti rakennusten osalta nämä kohteet kannattaa huomioida suunniteltaessa laajempaa peruskorjausta, jonka yhteydessä ne voidaan samalla korjata.
- Kartoitus suoritettiin todettujen puutteiden osalta esteettömyyden kartoitusperiaatteita noudattaen. Kartoituksessa ei kirjattu ylös silmämääräisesti kunnossa olevia asioita vaan puututtiin selkeisiin ongelmakohteisiin, joihin annettiin myös toimenpidesuositukset.
- Esteettömyyskävelyt toteutettiin valoisaan aikaan, joten valaistuksen voimakkuutta ei tässä kartoituksessa havainnoitu.
- Korjaustoimenpidesuositukset on laadittu SuRaKu-korttien ja RT-korttien ohjeiden mukaisesti huomioiden kuitenkin paikalliset lähtökohdat ja olosuhteet.
- SuRaKu-projektissa esteettömyydelle on määritelty julkisten ulkoalueiden osalta kaksi tavoitetasoa:
 - ✓ **Perustaso** edustaa hyvää esteettömyyden tasoa sekä mahdollistaa pääosin kaikkien käyttäjäryhmien esteettömän liikkumisen ja toimimisen rakennetussa ympäristössä.
 - ✓ **Erikoistason** alueet määritellään puolestaan palvelutarjonnan ja käytön mukaan. Ne ovat alueita, reittejä tai kohteita, joilta vaaditaan tavallista suurempaa esteettömyyttä. Erikoistasolla on muun muassa perustasoa tiukemmat vaatimukset valaistusvoimakkuussuosituksen suhteen.

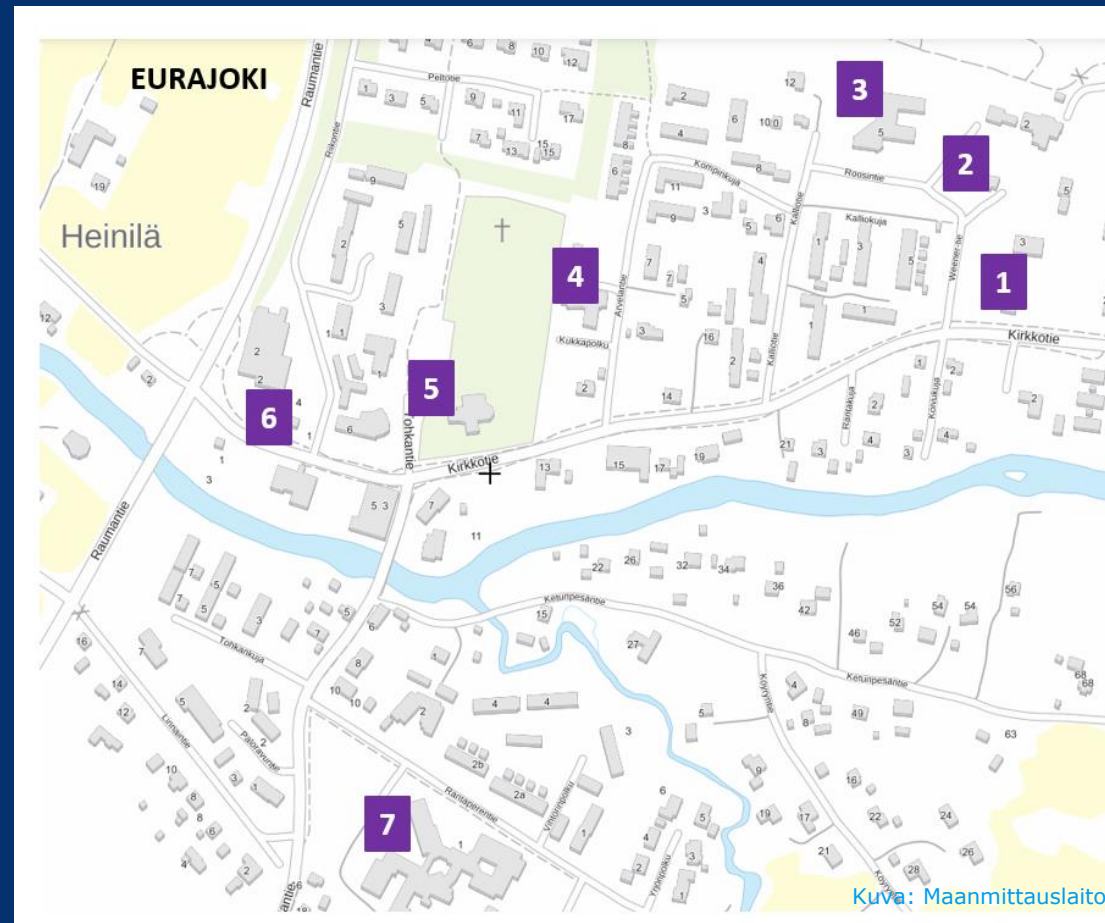
PERUSTASON KOHTEET:

- Koulujen ja oppilaitosten ympäristöt
- Päiväkotien ympäristöt
- Kirjastojen ja museoiden ympäristöt
- Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
- Uimahallien ympäristöt
- Muiden julkisten ja yksityisten palveluiden ympäristöt

ERIKOISTASON KOHTEET:

- Kävelykatuympäristöt
- Keskusta-alueet, joilla on paljon julkisia palveluita
- Palvelukeskusten ja -talojen ympäristöt
- Sairaaloiden ja terveysasemien ympäristöt
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikkojen ympäristöt
- Julkisen liikenteen terminaali- ja pysäkkialueet
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille
- Erityiset esteettömät reitit esimerkiksi virkistysalueilla

Eurajoen kuntakeskus

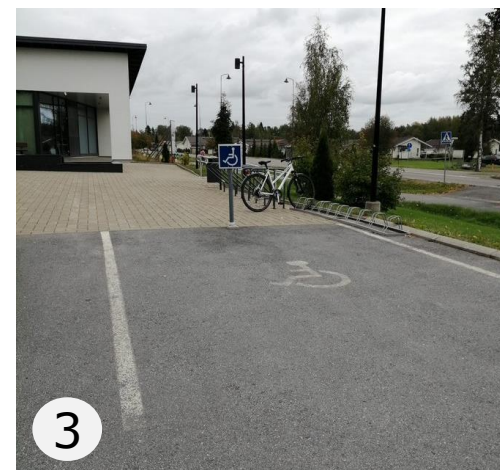
Tarkastelukohteet

1. Kirjasto
2. Kahari
3. Kunnanvirasto
4. Seurakuntakeskus
5. Kirkko
6. Säästöpankki, K-Supermarket ja S-Market
7. Terveysasema ja Jokisimpukka

1. EURAJOEN PÄÄKIRJASTO

Havainnot

- Kirjaston piha-alue on pinnoiltaan hyvässä kunnossa ja kulku Weener-tieltä on tasainen. Kirjastolle pääsee myös Kirkkotieltä jalankulun ja pyöräliikenteen väylältä portaita pitkin (Kuva 1). Portaissa on ns. lastenvaunuluiska, jonka kaltevuus on 12 %. Portaissa ei ole kontrastiraitoja askelmien reunoissa.
- Oven edusta on tasainen (Kuva 2). Kulkupintaan on upotettu rappuritiä, jonka raot ovat yli 30 x 30 mm (esteettömyyskriteeri max. 20 mm). Isot raot voivat hankaloittaa esimerkiksi kävelykepin kanssa liikkuvia.
- Kirjaston ulko-ovi aukeaa automaattisesti ja erottuu sävykontrastina ympäristöstään.
- Ulko-oven läheisyydessä on useita käsinojattomia penkkejä, joissa on normaali 400 mm istumakorkeus.
- Esteettömät autopaikat (2 kpl) on merkitty sekä maahan että tolppaan (kuva 3). Autopaikan mitat täyttävät esteettömyyskriteerin (kriteerin mukaiset mitat: leveys 3600 mm, pituus 5000 mm).
- Weener-tien jalankulun ja pyöräliikenteen väylältä puuttuu liikennemerkki.

1. EURAJOEN PÄÄKIRJASTO

Toimenpidesuosituksset

- Lisätään kontrastiraidat askelmien reunoihin helpottamaan askelmien havaittavuutta. Kontrastiraidat tarkoittavat porraskaskelmien reunassa selvästi porrasmateriaalista erottuvaa väri-/kontrastiraitaa (keskiharmaan ja mustan/valkoisen eroa vastaava kontrasti), ensisijaisesti tumma raita vaaleassa askelmassa.
- Penkkien uusimisen yhteydessä suositellaan hankkimaan osa ns. esteettömiä penkkejä tai istuimia, joissa on käsi- ja selkänojat sekä istuinkorkeus 500-550 mm.
- Vaihdetaan oven edustalla oleva rappuritulän ritilään, jossa on korkeintaan 20 x 20 mm suuret raot.
- Lisätään liikennemerkki jalankulun ja pyöräliikenteen väylälle Weener-tielle.

2. KAHARI

Havainnot

- Kaharin nuoriso- ja kulttuuritalon sisäänkäynti sijaitsee rakennuksen sisäpihalla, jonne kulku tapahtuu rakennuksen vasemmalta puolelta. Kulkureitin pinnassa on railoja ja 150 mm korkuisia kohoumia vaikeuttaen esimerkiksi pyörätuolilla tai muilla liikkumisen apuvälineillä kulkevien pääsyä ovelle (Kuva 1).
- Sisäänkäynnille johtaa metalliset portaat ja luiska (Kuva 2). Luiskan leveys on 1000 mm ja kaide on 900 mm korkeudella. Luiskan pituuskaltevuus on 15 % ollen lähes kaksikertainen esteettömyyskriteerin nähden (kriteeri 8 %). Sivukaltevuus on 3 %.
- Ulko-oven leveys on 800 mm ja siinä on 50 mm kynnyks. Oven edessä on tasanne, jonka leveys on 1560 mm ja syvyys 2100 mm.
- Oven avaamisen tarvittava voima on 45 newtonia, mikä on lähes viisinkertainen esteettömyyskriteerin mukaisesta avausvastuksesta (kriteeri 10 N).
- Rakennuksen läheisyydessä tai viereisellä pysäköintipaikalla ei ole merkitty esteettömiä autopaikkoja.

2. KAHARI

Toimenpidesuosituksset

- Korjataan kulkupinnat tasaiseksi.
- Lisätään portaiden askelmiin kontrastiraidat havaittavuuden parantamiseksi.
- Loivennetaan sisäänkäynnillä oleva luiska esteettömyyskriteerin mukaiseksi (kriteerin mukainen pituuskaltevuus enintään 8 %).
- Tarkastellaan mahdollisuutta vaihtaa ulko-oveksi leveämpi ovi, joka täyttää esteettömyyskriteerin (oven leveys tulisi olla vähintään 900mm).
- Koska tarkastelu tehtiin päivällä, ei valaistuksen riittävyttä voitu arvioida. Kaharin sisäänkäynti sijaitsee lipan alla, joka vaikutti hämärältä myös päivällä, joten suositellaan tarkistamaan valaistuksen voimakkuus pimeällä. Valaistuksen tulisi olla tasainen, eikä se saa aiheuttaa häikäisyä.
- Merkitään esteetön autopaikka mahdollisuuksien mukaan enintään 10 metrin päähän sisäänkäynnistä.

3. KUNNANVIRASTO

Havainnot

- Kunnanviraston pääsisäänkäynti sijaitsee mäen päällä, jonne on jyrkkä nousu (reitien pituuskaltevuus 6-14 %, kriteeri max. 8 %).
- Sisäänkäynti on kohtuullisen tasainen, kivetyksen saumakohdissa on muutamia 20 mm levyisiä koloja (Kuva 1). Ulko-ovella on 30 mm korkuinen kynnyks.
- Esteetön autopaikka on merkitty noin 15 metrin etäisyydelle sisäänkäynnistä (Kuva 2). Autopaikan mitat eivät täytä esteettömyyskriteeriä (kriteerin mukainen leveys 3600 mm, pituus 5000 mm) ja autopaikan sivukaltevuus on hieman kriteeriä suurempi (kriteeri max. 2%). Autopaikka on merkitty tolppaan ISA-symbolilla, asfaltin pinnasta merkintä puuttuu.

3. KUNNANVIRASTO

Toimenpidesuosituksset

- Tasoitetaan kivetyksen saumakohtat sisäänkäynnin edestä ja poistetaan kynnyksen tai madalletaan se enintään 20 mm korkeaksi.
- Lisätään sävykontrastit ulko-oven reunoille (esimerkiksi vaalealla värillä) ja kontrastiraitoja ovien lasipintoihin havaittavuuden parantamiseksi.
- Mikäli ovesa ei ole automaattista avausta, suositellaan vaihtamaan vedin pitkään pystyvetimeen, joka on helppo avata oikealla tai vasemmalla kädellä ja eri korkeuksilta (esimerkkinä Eurajoen pääkirjaston ulko-oven pystyvedin).
- Levennetään esteetön autopaikka esteettömyyskriteerin mukaisiin mittoihin (leveys 3600 mm ja pituus 5000 mm) sekä korjataan kaltevuus mahdollisuuksien mukaan (sekä pituus- että sivukaltevuus max. 2 %). Lisäksi merkitään ISA-symboli maahan.

4 a. SEURAKUNTAKESKUS

Havainnot 1/2

- Kulku seurakuntakeskus Tapuliin tapahtuu Kukkapolkua pitkin (Kuvat 1-2), jossa on jalkakäytävä tien oikeassa reunassa. Reunatukien korkeus sekä pysäköintialueelta että Arvelantieltä tullessa on 100 mm (esteettömyyskriteerin mukainen korkeus 30 mm).
- Kulku sisäänkäynnille on tasainen (Kuva 3). Oven avaukseen tarvittava voima on 37 N ylittäen esteettömyyskriteerin (kriteeri 10 N). Oven edessä on kynnyks ja rappuritie, jonka korkeus on 30 mm (kriteeri max. 20 mm).
- Tapulin läheisyydessä hautausmaalle mentäessä on käsinojattomia puupenkkejä levähtämistä varten.
- Esteettömille autopaikoille tarkoitettu pysäköinti on sijoitettu seurakuntakeskuksen puoleiseen reunaan pysäköintialueelle.

4 a. SEURAKUNTAKESKUS

Havainnot 2/2

- Kulku seurakuntakeskukselta kirkkoon tapahtuu hautausmaan läpi. Hautausmaalle pääsee kivisiä portaita (Kuva 1) sekä luiskaa (Kuva 2) pitkin.
- Portaiden reunoissa on käsijohteet. Askelmissa ei ole kontrastiraitoja, kivinen pinta voi myös olla liukas märkänä ja pakkasella.
- Luiskan leveys vaihtelee 980 mm:stä 1250 mm:in. Kääntymiskohdassa tasanne on esteettömyyskriteeriä pienempi (tasanteen mitat 980x1250 mm, kriteeri vähintään 1150x1150 mm). Tapulin päädyssä luiskaan on muodostunut myös yli 20 mm korkuinen kynnyks ja käsijohde puuttuu (Kuva 2). Myös portaan ja luiskan yläpäässä kääntymisalue on esteettömyyskriteeriä kapeampi ja kivetyksen reunassa on yli 20 mm kynnyks (Kuva 3).

4 a. SEURAKUNTAKESKUS

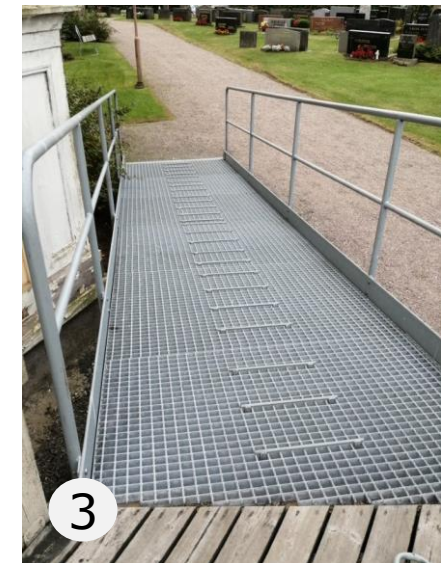
Toimenpidesuosituksset

- Uusitaan reunatuet kulkureitiltä Kukkapolulta Tapuliin sekä Arvelantien risteyksestä 30 mm korkuisiksi.
- Korjataan ulko-oven edessä olevan kynnyksen ja rappuritulän korkeus matalammiksi. Jalkojenpyyhintäritilä tulisi asentaa niin, että se ei muodosta tasoeroa sisäänkäyntitasanteeseen nähden.
- Ulko-oven esteettömyyttä voidaan parantaa myös lisäämällä kohteeseen automaattiovi tai keventämällä oven avaamisen vaadittavaa voimaa. Avaamiseen vaadittava voima ei saa ylittää 10 newtonia, mikä vastaa yhden kilogramman massaa.
- Penkkien uusimisen yhteydessä suositellaan hankkimaan osa ns. esteettämiä penkkejä tai istuimia, joissa on käsi- ja selkänojat sekä istuinkorkeus 500-550 mm.
- Lisätään kontrastiraidat hautausmaalle meneviin kiviportaisiin askelmien havaittavuuden ja turvallisuuden lisäämiseksi. Tarkastellaan myös mahdollisuutta pidentää portaiden yläpäässä olevaa tasannetta helpottaen liikkumisen apuvälineillä kulkevien siirtymistä portaisiin ja luiskaan.
- Tarkastellaan mahdollisuutta leventää luiskaa siten, että kääntymiskohteen tasanne täyttää esteettömyyskriteerin mukaiset mitat helpottaen pyörätuolilla liikkumista luiskassa (kriteeri 1150x1150 mm).
- Lisätään käsijohde luiskan alaosaan. Korjataan tasoerot luiskan alapäästä sekä luiskan ja portaiden yläpäästä soran ja kivetyksen saumakohtasta.

4 b. KIRKKO

Havainnot

- Pääkulku hautausmaalle ja kirkkoon on Tohkantieltä. Kulkureitti on portaaton ja pysäköintipaikalle on linjattu useita esteettömiä autopaikkoja kirkon puoleiseen reunaan. Esteettömiä autopaikkoja ei kuitenkaan ole merkitty pysäköintiruutuun eikä tolppiin paikkojen eteen (Kuva 1). Kaikki pysäköintiruudut ovat saman kokoisia, esteettömän autopaikan mitat eivät siten täytä esteettömyyskriteeriä (kriteeri 3600 x 5000 mm).
- Kirkkoon on luiskattu sisäänkäynti hautausmaan puoleiselta ovelta (Kuvat 2 ja 3). Luiskan leveys on 1300 mm ja tasanteen mitat oven edessä ovat 1300 x 1800 mm. Luiska ylittää esteettömyyskriteerin mukaisen kaltevuuden (pituuskaltevuus 13 % ja sivukaltevuus 3 %, kriteeri max. 8 % ja 3 %). Jyrkkä luiska voi hankaloittaa esimerkiksi pyörätuolilla kulkua luiskaa ylöspäin.

4 b. KIRKKO

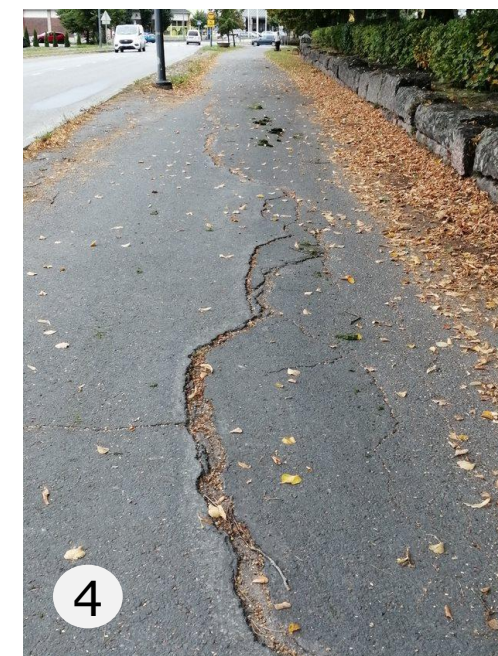
Toimenpidesuositukset

- Merkitään esteettömät autopaikat ISA-symbolilla sekä maahan että tolppaan autopaikkojen eteen. Esteettömän pysäköintipaikan kriteerin mukaiset mitat ovat 3600 x 5000 mm. Kaltevuutta pysäköintipaikalla saa pituus- ja sivusuunnassa olla korkeintaan 2 % eli 1:50.
- Vähennetään kirkon sisäänkäynnillä olevan luiskan kaltevuutta esteettömyyskriteerin mukaisesti korkeintaan 8 %:in esimerkiksi kääntymistasanteen tai kokonaan uuden luiskan avulla.
- Tarkastellaan mahdollisuutta uusia luiskan uusimisen yhteydessä sisäänkäynnille menevä tasanne kokonaisuudessaan suuremmaksi. Oven edessä olevan tasanteen tulisi olla riittävän suuri myös pyörätuolilla kulkevien asiakkaiden kulkemiseksi. Tasanteella tulee mahtua kääntymään pyörätuolilla sekä avaamaan ja sulkemaan oven pyörätuolissa istuen. Vapaata tilaa tarvitaan vähintään 1500 x 1500 mm oven avaamiseen tarvittavan tilan lisäksi.

5. MARKETTIALUE

Havainnot 1/2

- Kuvassa 1 punaisella merkitty risteysalue koetaan erityisen turvattomaksi ja esteettömyyden kannalta haasteelliseksi. Liikenne on ruuhkaista etenkin aamulla ja iltopäivällä.
- Kirkkotieltä ja sen suuntaisesti kulkevan jalankulun ja pyöräliikenteen väylän suojateiltä puuttuvat reunatuet kokonaan (esteettömyyskriteerin mukainen reunatuen korkeus 30 mm) (Kuva 2) ja osa suojateistä on yli 7 m pituisia (Kuva 3). Jalankulun ja pyöräliikenteen väylä on paikoin myös huonossa kunnossa Eurajoen Portilta kirjastolle ja asfaltissa on yli 20 mm syvyisiä railoja ja kuoppia (Kuva 4).

5. MARKETTIALUE

Havainnot 2/2

- **Säästöpankin** ovi on koettu raskaaksi avata ja sen avaukseen tarvittava voima on 60 N ylittäen esteettömyyskriteerin (10 N). Sisäänkäynnille menevä kivipintainen luiska on kriteeriä jyrkempi (pituuskaltevuus 12 %) (Kuva 5). Luiskassa on käsijohde molemmilla puolilla mutta portaista käsijohde puuttuu vasemmalta puolelta. Askelmissa ole kontrastiraitoja. Oven edessä olevan tasanteen syvyys luiskan kohdalla on 1400 mm.
- **K-Supermarket Eurajoen Portin** sisäänkäynti on tasainen ja ovet avautuvat automaattisesti. Myös esteettömät autopaikat on merkitty sekä asfalttiin että tolppaan. Kumpikin paikoista jää alle esteettömyyskriteerin mukaisten mittojen (kriteeri 3600 x 5000 mm) (Kuva 6). Myös asfaltin pinnassa on epätasaisuutta.
- Kirkkotien vastakkaisella puolella sijaitsevan **S-Market Eurajoen** sisäänkäynti on myös esteetön. Esteettömiä autopaikkoja on merkitty oven läheisyyteen kolme, joista kaksi täyttää mittojensa puolesta esteettömyyskriteerin (Kuva 7). Sisäänkäynnin oikealla puolella oleva autopaikka on leveydeltään liian pieni (2600 x 5100 mm) ja paikan reunassa olevat palotikkaat muodostavat myös törmäysvaaran (Kuva 8). Kaltevuutta autopaikalla on 4 % (kriteeri 2 %).

5. MARKET-ALUE

Toimenpidesuosituksukset

- Korjataan Kirkkotiellä olevan jalankulun ja pyöräliikenteen väylän päällyste raijien ja kuoppien kohdalta.
- Lisätään risteysalueen ja suojateiden saneerauksen yhteydessä reunatuet esteettömyyskriteerin mukaisesti 30 mm korkeina. Samalla tarkistetaan jalkakäytävän kaltevuus reunatuen vierestä (kaltevuus ei saa ylittää 5 %:a).
- Tarkastellaan mahdollisuutta lyhentää pitkiä kadun ylityksiä enintään 7 metrin mittaisiksi sekä tarkistetaan keskisaarekkeiden mitat (esteettömyyskriteerin mukainen syvyys 2500 mm).
- Kevennetään **Säästöpankin** oven jäykkyyttä siten, että se on kriteerin mukaisesti enintään 10 N (10 N vastaa 1 kg massaa) ja asennetaan portaiden vasemmalle reunalle käsijohde. Lisäksi tarkastellaan mahdollisuutta luiskan uusimiseen loivempana ja vaaleiden kontrastiraitojen lisäämistä portaiden askelmiin.
- **K-Supermarket Eurajoen Portin ja S-Market Eurajoen** esteettömiä autopaikkoja levennetään vastaamaan esteettömyyskriteerin mukaisia mittoja (leveys 3600 mm, pituus 5000 mm) ja tasoitetaan mahdolliset asfaltissa olevat halkeamat ja kuopat. Tarkastellaan mahdollisuutta sijoittaa autopaikat tasaisemmalle pinnalle, jossa kaltevuus ei ylitä kriteerin mukaista 2 %:a. Arvioidaan S-Marketin sisäänkäynnin vieressä olevan pysäköintipaikan sijaintia uudestaan, koska autopaikan etureunassa on törmäysvaaraa aiheuttavat palotikkaat.

6. TERVEYSKESKUS JA PALVELUKESKUS JOKISIMPUKKA

Havainnot

- Terveyskeskuksen ja palvelukeskus Jokisimpukan sisäänkäynnit sijaitsevat esteettömyyden näkökulmasta hieman haasteellisesti rinteessä. Kulkuväylän pituuskaltevuus on 6-8,5 % ja sivukaltevuus 5 % (kriteeri esteettömyyden erikoistasolla max. 5%, sivukalt. max. 2 %).
- Terveyskeskuksen sisäänkäynti on esteetön, ovi avautuu automaattisesti ja oven vieressä on penkki levähtämistä varten (Kuva 1). Pyörätelineitä on sijoitettu osittain jalankulun väylälle seinän viereen.
- Jokisimpukan sisäänkäynti on muuten terveyskeskuksen sisäänkäynnin kaltainen, mutta ovella on 30 mm korkuinen kynnyks aiheuttaen kompastumisvaaran erityisesti heikosti liikkuville asiakkaille (Kuva 2).
- Esteettömiä autopaikkoja on 2 kpl, joista toinen on lähellä sisäänkäyntiä ja toinen pysäköintialueen reunassa (Kuva 3). Autopaikat täyttävät esteettömän autopaikan kriteerit mittojen puolesta. Kaltevuus ylittää kriteerin mukaisen 2 %.

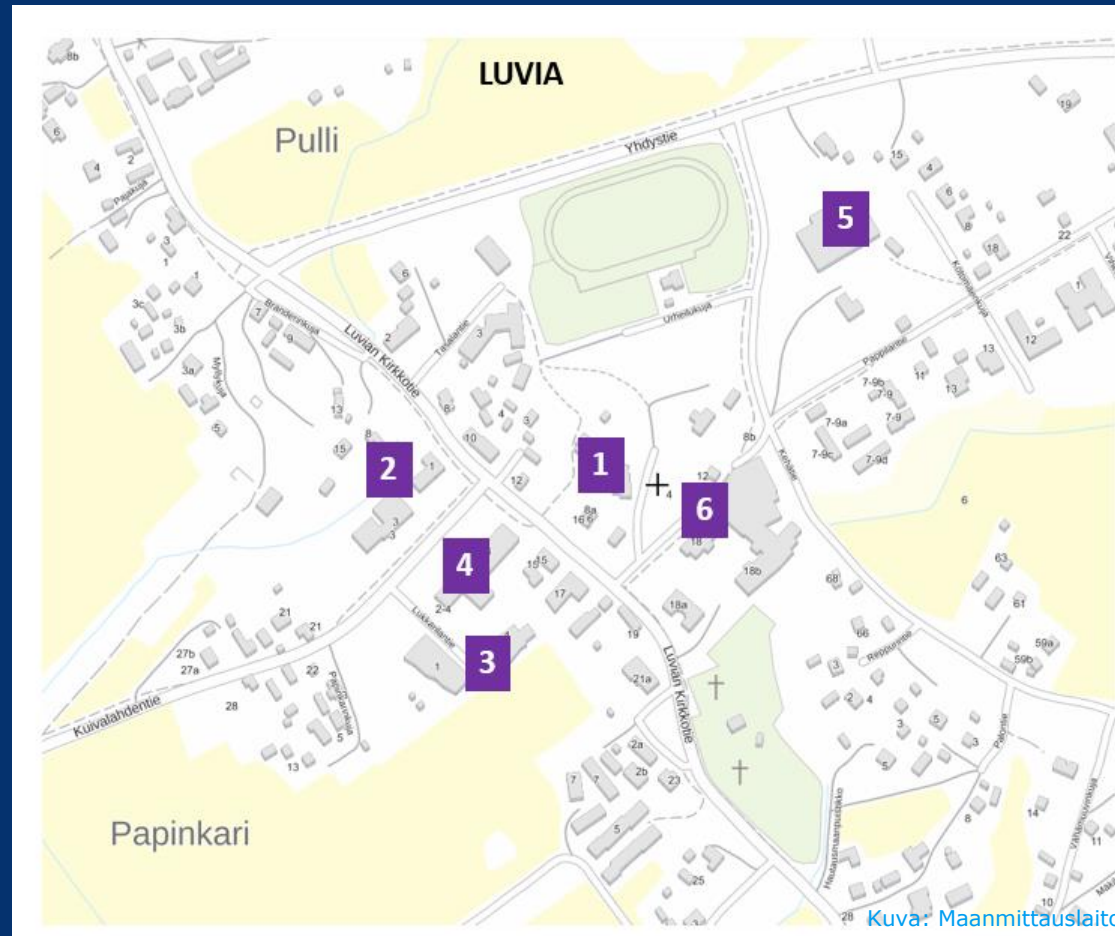

6. TERVEYSKESKUS JA PALVELUKESKUS JOKISIMPUKKA

Toimenpidesuosituksset

- Poistetaan Jokisimpukan sisäänkäynnillä oleva kynnys tai madalletaan se korkeintaan 20 mm korkeaksi.
- Sijoitetaan pyöräpysäköinti mahdollisuuksien mukaan kulkuväylän ulkopuolelle ja merkitään se tummuus- tai materiaalikontrastilla sekä opasteella.
- Penkkien uusimisen yhteydessä suositellaan hankkimaan alueelle osa ns. esteettömiä penkkejä tai istuimia, joissa on käsi- ja selkänojat sekä istuinkorkeus 500-550 mm.
- Tarkastellaan mahdollisuutta sijoittaa rinteessä olevat esteettömät autopaikat tasaisemmalle pinnalle.

Luvian taajama

Tarkastelukohteet

1. Kirkko ja seurakuntakeskus
2. Terveysasema
3. Kirjasto
4. Apteekki ja marketit
5. Jäähalli
6. Yhtenäiskoulu

1. LUVIAN KIRKKO JA SEURAKUNTAKESKUS

Havainnot

- Kirkko ja seurakuntakeskus sijaitsevat mäen päällä, jonne kulkeva jalankulun reitti on jyrkkä (kaltevuus 6-14 %, kriteeri max. 8 %) (Kuva 1). Piha-alueella ei ole merkitty autojen pysäköintipaikkoja, mutta pysäköintitilaa on paljon rakennusten sisäänkäyntien lähellä.
- Seurakuntakeskuksen katettu sisäänkäynti on tasainen (Kuva 2). Oven avaamiseen tarvittava voima on 38 N ylittäen esteettömyyskriteerin mukaisen voiman (10 N).
- Kirkon sisäänkäynnillä on kiviportaait, joista puuttuvat käsijohteet (Kuva 3). Sisäänkäynnille johtaa myös metallinen luiska, joka on ajan saatossa repsahtanut paikoin. Luiskan leveys on 1000 mm, pituuskaltevuus 16 % (kriteeri 8 %) ja sivukaltevuus 2-6 % (kriteeri 3 %). Oven edessä olevan tasanteen syvyys on 1000 mm jäädessä esteettömyyskriteerin mukaisista mitoista (kriteeri 1200 x 1200 mm, suositus 1500 x 1500 mm).
- Piha-alueella on muutama puinen käsinojaton mutta selkänojallinen penkki (Kuva 4).

1. LUVIAN KIRKKO JA SEURAKUNTAKESKUS

Toimenpidesuosituksset

- Merkitään esteetön autopaikka kirkon ja seurakuntakeskuksen pihalle lähelle sisäänkäyntejä.
- Kevennetään seurakuntakeskuksen oven jäykkyyttä siten, että sen avaamiseen tarvittava voima ei ylitä kriteerin mukaista 10 newtonia (10 N vastaa 1 kg massaa).
- Tarkastellaan mahdollisuutta asentaa käsijohteet kirkon portaisiin ja leventää tasannetta esteettömyyskriteerin mukaiseksi helpottamaan esimerkiksi pyörätuolilla liikkuvien sisäänkäyntiä.
- Uusitaan kirkon sisäänkäynnillä oleva luiska loivemmaksi vastaamaan esteettömyyskriteerin mukaisia mittoja (pituuskaltevuus max. 8 %, sivukaltevuus 2 %).
- Penkkien uusimisen yhteydessä suositellaan hankkimaan osa ns. esteettömiä penkkejä tai istuimia, joissa on käsi- ja selkänojat sekä istuinkorkeus 500-550 mm.

2. TERVEYSASEMA

Havainnot

- Luvian terveyskeskuksen sisäänkäynti on katettu ja tasainen, ovet aukeavat automaattisesti. Sisäänkäynnin lähellä on penkki ja pyörätelineitä (Kuva 1).
- Esteettömiä autopaikkoja on merkitty noin 10 metrin päähän sisäänkäynnistä 2 kpl. Ne eivät täytä esteettömyyskriteerin mukaisia mittoja (leveys 3000 mm, kriteeri 3600 mm ja pituus 4000 mm, kriteeri 5000 mm). Sivukaltevuus on alle 2 % mutta pituuskaltevuus vaihtelee 1,5-3 % välillä. Autopaikat on merkitty tolppaan mutta ajoratamerkinnot puuttuvat (Kuva 2).

2. TERVEYSASEMA

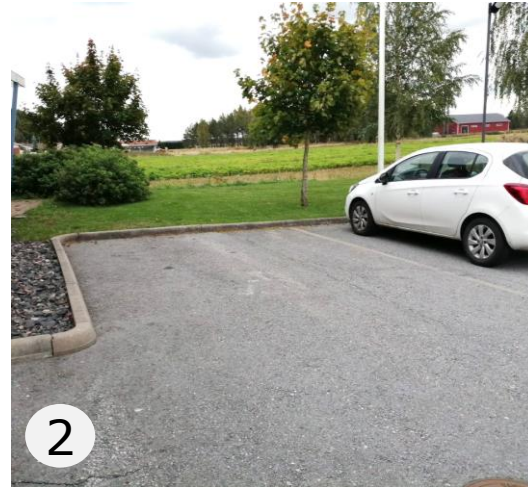
Toimenpidesuosituksset

- Levennetään esteettömiä autopaikkoja niin, että ne täyttävät esteettömyyskriteerin mukaiset mitat (3600 x 5000 mm).
- Merkitään autopaikka maahan ISA-symbolilla.
- Penkkien uusimisen yhteydessä suositellaan hankkimaan osa ns. esteettömiä penkkejä tai istuimia, joissa on käsi- ja selkänojat sekä istuinkorkeus 500-550 mm. Penkkejä tulisi olla esteettömyyden perustason alueilla vähintään 250 m välein ja erikoistasolla, kuten sosiaali- ja terveystalvelujen yhteydessä, vähintään 50 m välein.

3. KIRJASTO

Havainnot

- Kulku kirjastolle tapahtuu Lukkarilantieltä (Kuva 1). Pihatiellä ei ole erillistä jalkakäytävää.
- Esteetön autopaikka on sijoitettu lähelle sisäänkäyntiä mutta paikkaa ei ole merkitty tolppaan (Kuva 2). Myös ajoratamerkintä on kulunut pois. Paikka on mitoiltaan esteettömyyskriteeriä pienempi (kriteeri 3600 x 5000 mm).
- Sisäänkäynti kirjastolle on tasainen ja ovet erottuvat sävykontrastina ympäristöstä (Kuva 3). Kulkuväylällä on sinisiä pylviä, jotka saattavat aiheuttaa törmäysvaaran esimerkiksi heikkonäköisille asiakkaille. Kirjaston sisäänkäynti on luiskattu ja ovesa pyöreä vedin 950 mm korkeudella.
- Rakennuksen seinustalle on sijoitettu pyöräteline ja kaksi selkänojallista mutta käsinojatonta penkkiä (Kuva 4).

3. KIRJASTO

Toimenpidesuosituksset

- Merkitään esteetön autopaikka ISA-symbolilla tolppaan paikan eteen ja uusitaan ajoratamerkintä. Tarkastellaan mahdollisuutta leventää paikka esteettömyyskriteerien mukaiseksi.
- Lisätään kontrastiraidat sisäänkäynnin kulkuväylällä oleviin pylväisiin törmäysvaaran vähentämiseksi.
- Tarkastellaan mahdollisuutta vaihtaa oviin pitkät pystyvetimet, jolloin ovien avaaminen onnistuu myös pyörätuolista käsin (esimerkkinä Eurajoen pääkirjaston ulko-oven pystyvedin), mikäli ovi ei avaudu automaattisesti.
- Penkkien uusimisen yhteydessä suositellaan hankkimaan osa ns. esteettämiä penkkejä tai istuimia, joissa on käsi- ja selkänojat sekä istuinkorkeus 500-550 mm.
- Tarkastellaan mahdollisuutta siirtää pyöräpysäköinti pois kulkuväylältä ja merkitsemään se väri- ja materiaalikontrastein sekä opasteella.

4. APTEEKKI JA MARKETIT

Havainnot

- Sekä S- että K-Marketin sisäänkäynnit ovat tasaisia ja ovet automaattisesti avautuvia (Kuva 1).
- **S-Marketin** edessä on 6 esteetöntä autopaikkaa, jotka on merkitty tolppiin (Kuva 2). Ajouramerkintä puuttuu. Paikat ovat esteettömyyskriteerin mukaiset mitoiltaan.
- **K-Marketin** ja samalla tontilla olevien palvelujen (apteekki, kukkakauppa, Osuuspankki) läheisyyteen on sijoitettu kaksi esteetöntä autopaikkaa. Molemmat paikat on merkitty asfalttiin mutta ei tolppiin autopaikkojen eteen. Paikkojen kaltevuus on esteettömyyskriteerin mukaisesti alle 2 %, mutta ne ovat kriteeriä kapeampia (kriteeri 3600 x 5000 mm). Kulku autopaikoilta palvelujen sisäänkäynneille on luiskattu (Kuva 4).
- Sekä apteekin että pankin sisäänkäynneille johtavat lyhyet luiskat, joiden kaltevuus täyttää esteettömyyskriteerin (alle 8 %) (kuva 5). Ovien edessä olevat tasanteet ovat syvyydeltään 1300 mm ja niissä on 180 mm korkeusero maahan. Luiskissa ei ole käsijohteita.

4. APTEEKKI JA MARKETIT

Toimenpidesuosituksset

- Lisätään ISA-symboli maahan **S-Marketin** edessä oleville esteettömille autopaikoille.
- **K-Marketin, apteekin, kukkakaupan ja Osuuspankin** tontilla olevat esteettömät autopaikat merkitään tolppiin paikkojen eteen ja ne levennetään vastaamaan esteettömyyskriteeriä (kriteerin mukaiset mitat 3600 x 5000 mm). Samalla tarkistetaan autopaikan pinta ja tasaisuus (kaltevuus saa olla max. 2 %).
- **Apteekin ja pankin** sisäänkäynneillä oleviin luiskiin lisätään käsijohteet molemmin puolin. Kaide olisi hyvä lisätä myös tasanteelle putoamisvaaran vähentämiseksi.
- Tarkastellaan myös mahdollisuutta leventää ovien edessä olevaa tasannetta vastaamaan esteettömyyssuosituksia. Jotta pyörätuolilla mahtuu sisään, vapaata tilaa oven eteen tarvitaan vähintään 1500 x 1500 mm oven avaamiseen tarvittavan tilan lisäksi. Tasanteen suurin sallittu kaltevuus on 2 % eikä se saa viettää ovelle päin.

5. JÄÄHALLI

Havainnot

- Jäähallin kuntosalilla toimii mm. iäkkäiden kuntosaliryhmiä ja sisäänkäynti kuntosalille tapahtuu rakennuksen vasemmalta puolelta (Kuva 2). Piha-alue on suuri ja pysäköintitilaa on paljon vaikka autopaikkoja ei ole merkitty. Jäähallin seinään rakennuksen oikeaan reunaan on merkitty yksi esteetön autopaikka. Paikka on kaukana kuntosalin sisäänkäynnistä (Kuva 1).
- Reitti kuntosalin sisäänkäynnille on sorapintainen (Kuva 2).
- Sisäänkäynnille johtaa betonista tehty luiska, jonka kaltevuus on pituussuuntaan 18 % (kriteeri max. 8 %) ja sivusuuntaan alle 3 % (Kuva 3). Sisäänkäynnin yhteydessä ei ole kaiteita eikä luiskassa käsijohdetta. Pylväissä ei ole kontrastimerkintöjä. Oven edessä oleva tasanteen leveys ja syvyys ovat 1500 mm. Ovi oli lukossa kartoitushetkellä joten sen jäykkyyttä ei pystytty mittaamaan.

5. JÄÄHALLI

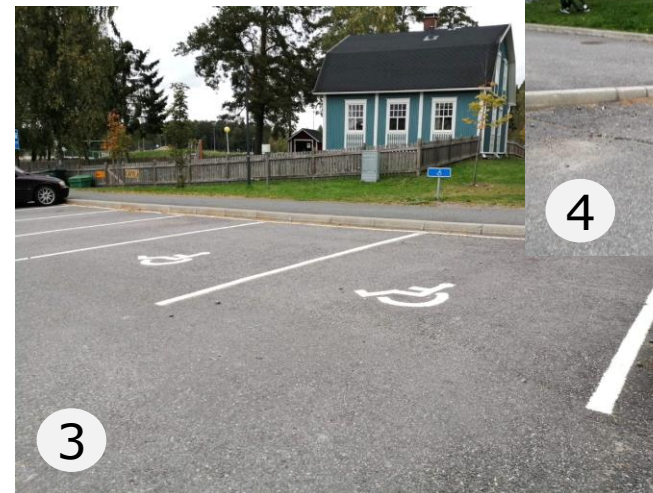
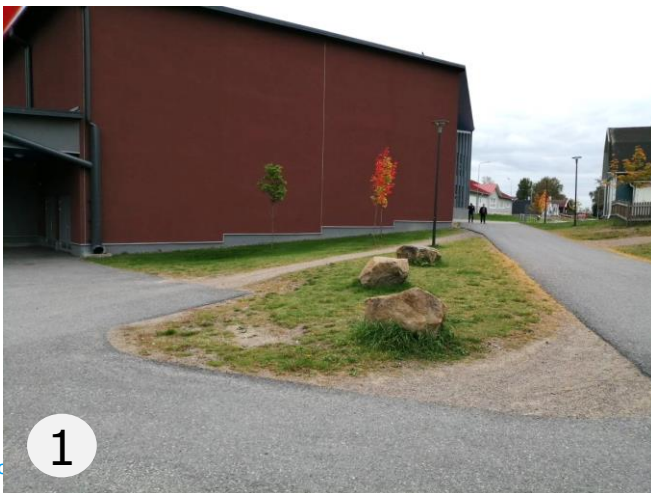
Toimenpidesuositukset

- Merkitään esteettömiä autopaikkoja myös kuntosalin sisäänkäynnin läheisyyteen. Esteettömän autopaikan mitat ovat 3600 x 5000 mm ja paikka tulee merkitä sekä maahan että tolppaan paikan eteen ISA-symbolilla.
- Tarkastellaan mahdollisuutta uusien kuntosalille menevää sisäänkäyntiä siten, että oven eteen tulee riittävän kokoinen tasanne myös pyörätuolilla kulkevien asiakkaiden kulkemiseksi. Tasanteella tulisi mahtua kääntymään pyörätuolilla sekä avaamaan ja sulkemaan oven pyörätuolissa istuen. Vapaata tilaa tarvitaan vähintään 1500 x 1500 mm oven avaamiseen tarvittavan tilan lisäksi.
- Tarkastellaan mahdollisuutta loiventaa luiskaa esteettömyyskriteerin mukaiseksi (pituuskaltevuus enintään 8 %) ja lisätään luiskan molemmin puolin käsijohteet.
- Luiskan ja sisäänkäynnin turvallisuutta ja esteettömyyttä voi myös parantaa lisäämällä kaiteet tasanteen reunoihin putoamisvaaran vähentämiseksi sekä merkitsemällä pylvää kontrastiraidoilla.

6. YHTENÄISKOULU

Havainnot

- Käynti yhtenäiskoulun A-sisäänkäynnille tapahtuu joko Pappilantieltä tai jalankulun ja pyöräliikenteen väylältä Kehätien suunnalta. Vaikka väylä on uusi ja leveä, liikkujat oikaisevat helposti kuvan 1 mukaisesti usein ruohikon kautta Kehätien suuntaan (Kuva 1).
- Koulun sisäänkäynti on tasainen, ovi avautuu automaattisesti ja erottuu hyvin sävykontrasteina ympäristöstään (Kuva 2).
- Esteettömiä autopaikkoja sisäänkäynnin läheisyyteen on merkitty 2 kpl sekä ajorataan että tolppiin paikkojen eteen (Kuva 3). Autopaikkojen ympärillä olevat reunakivet ovat korkeita (100 mm) mutta autopaikkojen läheisyyteen on tehty luiskattu käynti jalankulun ja pyöräliikenteen väylälle kohti sisäänkäyntiä (Kuva 4). Luiskatun osan leveys on reunatuen kohdalta 1000 mm ja pituuskaltevuus 18 % (kriteeri max. 8%).

6. YHTENÄISKOULU

Toimenpidesuosituksset

- Koulun sisäänkäynnin suunnittelussa on otettu hyvin huomioon esteettömyyskriteerit ja suositukset, myös kulkureitit ovat väljät ja tasaiset. Ovien ja seinien isot lasipinnat saattavat aiheuttaa valaistuskontrasteja ja häikäisyä joten suosituksena on lisätä oviin kontrastiraitoja havaitsemisen helpottamiseksi ja törmäysvaaran vähentämiseksi.
- Korjataan luiskattu kulkureitti pysäköintialueelta jalankulun ja pyöräliikenteen väylälle madaltamalla luiskausta max. 8 prosenttiin (sivukaltevuus max. 3 %). Toinen mahdollisuus on poistaa asfaltista tehty luiska ja luiskata reunatuet kulkureitin kohdalta.

Penkit

Toimenpideohjelmät

PENKIT

- Sekä Eurajoen että Luvian keskustan alueella on useita alla olevissa kuvissa näkyviä vastahankittuja puisia ns. esteettömiä levähdyspenkkejä, joissa on sekä selkä- että käsinojat. Osassa levähdyspaikoista on myös roska-astia penkin yhteydessä. Esteettömien penkkien istuinkorkeus on 500 mm helpottaen esimerkiksi jäykkäpolvisten ylönousua penkiltä.
- Esteettömyyssuosituksen mukaan penkkejä suositellaan olevan alueella erilaisia, osa normaalilla noin 400 mm:n istuinkorkeudella, osa ns. esteettömiä penkkejä. Penkkejä tulisi olla esteettömyyden perustason alueilla ja reiteillä vähintään 250 m välein tai tarpeen mukaan ja erikoistasolla vähintään 50 m välein. Penkin sivulla tulisi olla 900 mm vapaa tila pyörätuolille, lastenvaunuille tms. ja levähdysalueen pintamateriaali tulisi olla kova ja tasainen.

TOIMENPIDEOHJELMA

EURAJOKI 1/2

Kohde	Havainnon kuvaus	Toimenpidesuositus	Toimepiteen koko	Vastuutaho
Eurajoen pääkirjasto	Porrasaskelmista puuttuvat kontrastiraidat.	Lisätään kontrastiraidat.	1	Kunta
	Sisääkäynnin tuntumassa olevissa penkeissä ei ole käsinoja ja istuinkorkeus on noin 400 mm.	Penkkien uusimisen yhteydessä suositellaan hankkimaan osa ns. esteettömiä penkkejä tai istuimia.	2	Kunta
	Oven edustan rappuritulässä liian isot raot.	Rappuritulän vaihtaminen ritilään, jossa on korkeintaan 20 x 20 mm suuret raot.	1	Kunta
	Liikennemerkki puuttuu Weener-tien jalankulun ja pyöräliikenteen väylältä.	Lisätään liikennemerkki.	1	Kunta
Kahari	Pihan päällyste vaurioitunut kulkuväylältä.	Päällysteen korjaus.	2	Kunta
	Porrasaskelmista puuttuvat kontrastiraidat.	Lisätään kontrastiraidat.	1	Kunta
	Luiska on liian jyrkkä.	Loivennetaan luiska esteettömyyskriteetin mukaiseksi.	2	Kunta
	Pääovi on kapea.	Tarkastellaan mahdollisuutta vaihtaa ulko-oveksi leveämpi ovi (leveys vähintään 900 mm).	2	Kunta
	Sisääkäynnin valaistuksen tarkistaminen.	Suosittelaaan tarkistamaan valaistuksen voimakkuus pimeällä.	1	Kunta
	Pysäköintialueelta puuttuu esteetön autopaikka.	Merkitään esteetön autopaikka mahdollisuuksien mukaan enintään 10 metrin päähän sisääkäynnistä.	1	Kunta
Kunnanvirasto	Sisääkäynnin edustalla rakoja laattojen saumakohdissa.	Kivetyksen saumakohtien tasoittaminen.	1	Kunta
	Ulko-ovella yli 20 mm korkea kynnyks.	Kynnyksen poistaminen tai madaltaminen enintään 20 mm korkeaksi.		
	Ulko-ovesta puuttuu sävykontrastit.	Sävykontrastien lisääminen.	1	Kunta
	Ulko-ovi haasteellinen avata eri korkeuksilta.	Vetimen vaihtaminen pitkään pystyvetimeen.	1	Kunta
	Esteetön autopaikka on liian pieni ja/tai kaltevuutta on liikaa. Paikan merkintä maasta puuttuu.	Esteettömän autopaikan leventäminen esteettömyyskriteerin mukaisiin mittoihin sekä mahdollisuuksien mukaan kaltevuuden korjaaminen. Autopaikan merkintä maahan.	1	Kunta
Seurakuntakeskus	Korkeat reunatuet Kukkapolulta Tapuliin ja Arvelantien risteyksessä.	Reunatukien uusiminen kulkureitiltä 30 mm korkuisiksi.	2	Seurakunta
	Ulko-oven edustan kynnyks ja rappuritulä ovat liian korkeat.	Ulko-oven edessä olevan kynnyksen ja rappuritulän korjaaminen matalammiksi. Jalkojenpyyhintäritilä tulisi asentaa niin, että se ei muodosta tasoeroa sisääkäyntitasanteeseen nähden.	1	Seurakunta
	Ulko-ovi on raskas avata.	Lisätään automaattiovi tai kevennetään oven avaamisen vaadittavaa voimaa.	1	Seurakunta
	Sisääkäynnin tuntumassa olevissa penkeissä ei ole käsinoja ja istuinkorkeus on noin 400 mm.	Penkkien uusimisen yhteydessä suositellaan hankkimaan osa ns. esteettömiä penkkejä tai istuimia.	2	Seurakunta
	Hautausmaalle vievistä porrasaskelmista puuttuvat kontrastiraidat.	Kontrastiraitojen lisääminen.	1	Seurakunta
	Luisan ja portaiden ylätasanne on liian kapea.	Tarkastellaan mahdollisuutta leventää luiskaa siten, että kääntymiskohteen tasanne täyttää esteettömyyskriteerin mukaiset mitat.	2	Seurakunta
	Luisan käsijohde puuttuu. Luisan molempiin päihin on muodostunut kynnyks.	Käsijohdeen lisääminen luisan alaosaan. Tasoerojen korjaaminen soran ja kivetyksen saumakohdista.	2	Seurakunta

TOIMENPIDEOHJELMA

EURAJOKI 2/2

Kohde	Havainnon kuvaus	Toimenpidesuositus	Toimepiteen koko	Vastuutaho
Kirkko	Esteettömät autopaikat ovat liian pieniä ja/tai kaltevuutta on liikaa. Paikkojen merkintä puuttuu.	Levennetään esteettömät autopaikat esteettömyyskriteerin mukaisiin mittoihin sekä mahdollisuuksien mukaan korjataan kaltevuudet. Merkitään myös paikat maahan sekä tolppiin paikkojen eteen.	1	Seurakunta
	Luiska sisäänkäynnille on liian jyrkkä.	Vähennetään luiskan kaltevuutta esteettömyyskriteerin mukaisesti korkeintaan 8 %:in esimerkiksi kääntymistasanteen tai uuden luiskan avulla.	2	Seurakunta
	Sisäänkäynnillä oleva tasanne on kapea.	Tarkastellaan mahdollisuutta uusien luiskan uusimisen yhteydessä sisäänkäynnille menevä tasanne kokonaisuudessaan suuremmaksi.	2	Seurakunta
Markettialue	Kirkkotien jalankulun ja pyöräliikenteen väylän päällystevauriot.	Uusitaan päällyste raitojen ja kuoppien kohdalta.	2	ELY
	Reunatuissa on puutteita Kirkkotien varrella risteysalueella ja suojateilla.	Risteysalueen ja suojateiden saneerauksen yhteydessä lisätään reunatuet esteettömyyskriteerin mukaisesti 30 mm korkeina.	2	ELY
	Suojatiet Kirkkotien risteysalueella ovat osittain liian pitkiä. Suojateiden keskisaarekkeet ovat liian kapeita.	Tarkastellaan mahdollisuutta lyhentää pitkiä kadun ylityksiä enintään 7 metrin mittaisiksi sekä leventää keskisaarekkeita (kriteerin mukainen syvyys 2500 mm).	2	Kunta/ELY
	Säästöpankin ovi on raskas avata. Sisäänkäynnille johtavista portaista puuttuu käsijohde ja askelmista kontrastiraidat.	Lisätään automaattiovi tai kevennetään oven avaamisen vaadittavaa voimaa. Asennetaan käsijohde sekä kontrastiraidat portaisiin.	1	Yksityinen
	K-Supermarketin eivätkä S-Marketin esteettömät autopaikat ovat liian kapeita ja/tai kaltevuutta on liikaa. Autopaikkojen pinnassa on epätasaisuutta.	Levennetään esteetön autopaikka esteettömyyskriteerin mukaisiin mittoihin sekä mahdollisuuksien mukaan korjataan kaltevuudet ja päällystevauriot.	2	Yksityinen
Terveyskeskus	Jokisimpukan sisäänkäynnillä on korkea kynnys.	Poistetaan kynnys tai madalletaan se korkeintaan 20 mm korkeaksi	2	Kunta
	Pyöräpysäköintiä ei ole merkitty ja se sijaitsee osittain kulkuväylällä.	Pyöräpysäköinti sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan kulkuväylän ulkopuolelle, ja se merkitään tummuus- tai materiaalikontrastilla sekä opasteella.	2	Kunta
	Osassa alueella sijaitsevista penkeistä ei ole käsinojia ja istuinkorkeus on noin 400 mm.	Penkkien uusimisen yhteydessä suositellaan hankkimaan alueelle osa ns. esteettömiä penkkejä tai istuimia, joissa on käsi- ja selkänojat sekä istuinkorkeus 500-550 mm.	2	Kunta
	Rinteessä olevat esteettömät auopaikat ovat liian kapeita ja/tai kaltevuutta on liikaa.	Tarkastellaan mahdollisuutta sijoittaa rinteessä olevat esteettömät autopaikat tasaisemmalle pinnalle leventää autopaikat esteettömyyskriteerin mukaisiin mittoihin.	2	Kunta

Toimenpiteen koko:
1=pieni
2=iso

TOIMENPIDEOHJELMA LUVIA

Kohde	Havainnon kuvaus	Toimenpidesuositus	Toimenpiteen koko	Vastuutaho
Kirkko ja seurakuntakeskus	Esteettömiä autopaikkoja ei ole merkitty piha-alueella.	Merkitään esteetön autopaikka/autopaikkonja mahdollisuuksien mukaan lähelle sisäänkäyntejä.	1	Seurakunta
	Seurakuntakeskuksen ulko-ovi on raskas avata.	Lisätään automaattiovi tai kevennetään oven avaamisen vaadittavaa voimaa.	1	Seurakunta
	Kirkon portaista puuttuvat käsijohteet. Sisäänkäynnin edessä oleva tasanne on kapea.	Tarkastellaan mahdollisuutta asentaa käsijohteet kirkon portaisiin ja leventää tasannetta.	2	Seurakunta
	Sisäänkäynnillä oleva luiska on jyrkkä.	Uusitaan kirkon sisäänkäynnillä oleva luiska loivemmaksi.	2	Seurakunta
Terveysasema	Esteettömät autopaikat ovat liian pieniä ja/tai kaltevuutta on liikaa. Merkintä maasta puuttuu.	Levennetään autopaikat esteettömyyskriteerin mukaisiin mittoihin. Merkitään myös autopaikat maahan ISA-symbolilla.	1	Kunta
Kirjasto	Esteettömät autopaikat ovat liian pieniä ja/tai kaltevuutta on liikaa. Autopaikan merkinnät puuttuvat.	Tarkastellaan mahdollisuutta leventää paikka esteettömyyskriteerien mukaiseksi. Merkitään esteetön autopaikka ISA-symbolilla tolppaan ja uusitaan ajoratamerkintä.	1	Kunta
	Kulkuväylällä olevista pylväistä puuttuvat kontrastimerkinnät.	Lisätään kontrastiraidat pylväisiin.	1	Kunta
	Oven avaaminen käsin on hankalaa esimerkiksi istumakorkeudelta.	Tarkastellaan mahdollisuutta vaihtaa oviin pitkät pystyvetimet, mikäli ovi ei avaudu automaattisesti.	1	Kunta
	Pyöräpysäköinti on sijoitettu kulkuväylälle ja sitä ei ole merkitty.	Tarkastellaan mahdollisuutta siirtää pyöräpysäköinti pois kulkuväylältä ja merkitsemään se väri- ja materiaalikonstrastein sekä opasteella.	2	Kunta
Apteekki ja marketit	Esteettömät autopaikat ovat liian pieniä ja/tai kaltevuutta on liikaa. Autopaikan merkinnät puuttuvat.	Lisätään ISA-symboli maahan S-Marketin edessä oleville esteettömille autopaikoille. K-Marketin, apteekin, kukkakaupan ja Osuuspankin tontilla olevat esteettömät autopaikat merkitään tolppiin paikkojen eteen ja ne levennetään vastaamaan esteettömyyskriteeriä.	1	Yksityinen
	Apteekin ja Osuuspankin sisäänkäyntien edessä olevista luiskista puuttuvat käsijohteet. Tasanteet ovat kapeita.	Apteekin ja pankin sisäänkäynneillä oleviin luiskiin lisätään käsijohteet molemmin puolin. Kaide olisi hyvä lisätä myös tasanteelle putoamisvaaran vähentämiseksi. Tarkastellaan myös mahdollisuutta leventää ovien edessä olevaa tasannetta vastaamaan esteettömyysuusituksia.	2	Yksityinen
Jäähalli (kuntosalin sisäänkäynti).	Esteetöntä autopaikkaa ei ole merkitty piha-alueelle kuntosalin puoleiseen päätyyn rakennusta.	Merkitään esteetön autopaikka/autopaikkoja kuntosalin sisäänkäynnin läheisyyteen.	1	Kunta
	Sisäänkäynnin edessä oleva tasanne on kapea.	Tarkastellaan mahdollisuutta uusia kuntosalille menevää sisäänkäyntiä siten, että oven eteen tulee riittävän kokoinen tasanne myös pyörätuolilla kulkevien asiakkaiden kulkemiseksi.	2	Kunta
	Sisäänkäynnille johtava luiska on jyrkkä ja käsijohteet puuttuvat. Pylväissä ei ole kontrastimerkintöjä.	Tarkastellaan mahdollisuutta loiventaa luiskaa esteettömyyskriteerin mukaiseksi ja lisätään luiskan molemmin puolin käsijohteet. Lisätään kaiteet tasanteen reunoihin putoamisvaaran vähentämiseksi sekä merkitään pylväät kontrastiraidoilla.	2	Kunta
Yhtenäiskoulu	Ovien ja seinien isot lasipinnat saattavat aiheuttaa valaistuskontrasteja ja häikäisyä.	Lisätään oviin kontrastiraitoja havaitsemisen helpottamiseksi ja törmäysvaaran vähentämiseksi.	1	Kunta
	Kulku pysäköintialueelta luiskatun kohdan kautta sisäänkäynnille on jyrkkä.	Korjataan luiskattu kulkureitti pysäköintialueelta jalankulun ja pyöräliikenteen väylälle madaltamalla luiskausta tai poistetaan asfaltista tehty luiska ja luiskataan reunatuet kulkureitin kohdalta.	2	Kunta

Lähteet ja ohjeita

TYÖSSÄ KÄYTETYT LÄHTEET

- Esteettömän rakentamisen ohjeet, SuRaKu-kortit, www.hel.fi/helsinkikaikille/fi/ohjeita-suunnitteluun/esteettoman-rakentamisen-ohjeet.
- Rakennetun ympäristön esteettömyyskartoitus
https://www.hel.fi/static/hki4all/eskeh/Esteettomyysopas_low.pdf
- Ympäristöministeriöltä tullut vuonna 2019 ohje muisti- ja ikäystävällisen asumisen ja asuinympäristön toteuttamisesta <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161060>

OHJEITA: PIHA-ALUE JA KULKUVÄYLÄ

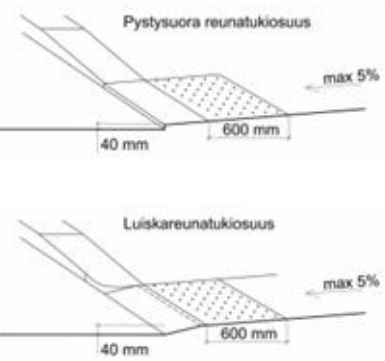
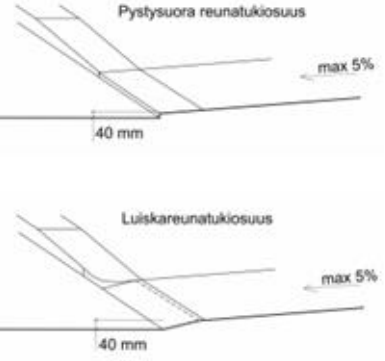
ISA-symboli

- Vapaan yksikaistaisen kulkuväylän leveyden tulee olla vähintään 900 mm, normaali 1500 mm.
- Kulkuväylän enimmäiskaltevuus esteettömyyden perustasolla kulkusuuntaan on 8 % ja sivukaltevuus 3 %. Erikoistasolla pituuskaltevuus tulee olla enintään 5 % ja sivukaltevuus 2 %.
- Esteettämiä autopaikkoja tulisi olla 2 kpl 50 autopaikkaa kohden (leveys 3600 mm, pituus 5000 mm, kaltevuus max. 2 %), luiskareunatuki. Merkintä ISA-symbolilla sekä maahan että kyltillä autopaikan eteen.
- Rakennusten sisäänkäynnit suunnitellaan esteettömiksi ja niissä otetaan huomioon kaikkien ihmisten tarpeet.
- Kulkuväylän tulee olla kova, tasainen ja märkänäkin luistamaton. Jos kulkuväylän materiaalien kitkat eroavat paljon toisistaan, se voi aiheuttaa kompastumisvaaran. Kulkuväylällä olevien kuoppien ja tasoerojen tulee olla alle 20 mm (esteettömyyden erikoistasolla 5 mm).
- Sivusta tai ylhäältä kulkuväylälle ulottuvat esteet ovat vaarallisia. Kulkuväylän vapaan korkeuden tulee esteettömyyskriteerin mukaan olla vähintään 2100 mm. Jos esteitä ei voida poistaa, niihin törmääminen estetään suojakaiteiden tai kalusteiden avulla.
- Valaistuksella lisätään viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Valaistuksen tulee olla tasainen, eikä se saa aiheuttaa häikäisyä. Valaistuksella voidaan korostaa esimerkiksi portaiden alkamista ja päättymistä ja lisätä siten liikkumisen turvallisuutta.
- Hyvä opastus toteutetaan katkeamattomana ketjuna ja opasteet sijoitetaan paikkaan, jossa ne ovat helposti havaittavissa. Opasteiden saavutettavuus eri aistien avulla varmistetaan käyttämällä esimerkiksi koho-opasteita ja symboleita.

OHJEITA: SUOJATIE JA JALKAKÄYTÄVÄ

- Väylän leveys tulee olla 1500-2300 mm.
- Pinta tulee olla kova ja luistamaton, ei yli 20 mm syvyisiä kuoppia tai esimerkiksi koholla olevia kaivonkansia.
- Sivukaltevuus tulee olla 2-3 %, pituuskaltevuus max. 5-8 % (reunatuen reunassa max. 5 %).
- Ei penkkejä tai mainoskylttejä kulkuväylällä.
- Jalkakäytävän ja ajoradan välissä olisi hyvä olla 500 mm erotteluraita.
- Suojatien ja ajoradan välissä olevan reunatuen korkeus tulee olla 30 mm tai luiskareunatuki.
- Ajoratamerkintöjen tulee erottua selvästi suojatiellä.
- Suojatien enimmäispituus tulisi olla 7 m. Keskisaarekkeen vähimmäismitat 2500 x 2500 mm.

SUOJATIEN REUNATUKI

<p>1 ESTEETTÖMYYDEN ERIKOISTASO Kävelykatuympäristöt Keskusta-alueet, joilla on julkisia palveluja Terveys-, vanhus- ja vammaispalveluja tarjoavien laitosten ympäristöt Asuinalueet, joilla on erityisasumista esim. vanhus- ja vammaisasuntoja Julkisen liikenteen terminaali-alueet ja pysäkkialueet Erityisliikunta- ja leikkipaikat Esteettömät reitit esim. virkistysalueilla</p>	 <p>Pystysuora reunatukiosuus max 5% 40 mm 600 mm</p> <p>Luiskareunatukiosuus max 5% 40 mm 600 mm</p> <p>Ei sivukaltevuutta</p>
<p>2 ESTEETTÖMYYDEN PERUSTASO</p>	 <p>Pystysuora reunatukiosuus max 5% 40 mm</p> <p>Luiskareunatukiosuus max 5% 40 mm</p>

OHJEITA: PORTAAT JA LUISKA ULKONA

Porras

- Varoitusalue portaan alkamis- ja päättymiskohdassa esteettömyyden erikoistason alueilla. Sekä perus- että erikoistasolla portaissa tulee olla kontrastiraidat porraskaskelmien reunassa. Kontrastiraidat ovat selvästi porrasmateriaalista erottuvat väri-/kontrastiraitoja (keski-harmaan ja mustan/valkoisen eroa vastaava kontrasti), ensisijaisesti tumma raita vaaleassa askelmassa.
- Portaat tulisi sijoittaa mahdollisuuksien mukaan kulkuväylän sivuun.
- Ei avo- tai ulkonevia askelmia, askelmien tulee olla identtisiä. Portaen minimileveys tulee olla 1200 mm, korkeus 120 mm. Pitkissä portaissa lepotasanne 10-15 askelman välein.
- Käsijohde aina esteettömyyden erikoistasolla kahdella korkeudella molemmin puolin koko pituudelta (700 ja 900 mm). Käsijohteiden tulee jatkua väh. 300 mm yli molemmissa päissä.
- Suojakaide tulee olla mikäli tasoero on yli 500 mm.
- Luiska on ensisijainen vaihtoehto alle 1 m korkeuseroissa.

Luiska

- Luiskan pituuskaltevuus on mielellään enintään 5 %, maksimissaan 8 %. Pitkissä luiskissa, jossa kaltevuus yli 5 %, tulee 6 metrin välein olla vähintään 2 m suora välitasanne.
- Jos luiska ei rajoitu seinään tai muuriin taikka ole ympäristön tasolla, tulee siinä olla vähintään 500 mm korkuinen suojareunus.
- Luiskan leveys vähintään 900 mm, kääntymiskohdassa tasanne vähintään 1150 x 1150 mm.
- Käsijohde aina esteettömyyden erikoistasolla kahdella korkeudella molemmin puolin koko pituudelta (700 ja 900 mm). Käsijohteiden tulee jatkua väh. 300 mm yli molemmissa päissä.

OHJEITA: ULKO-OVI

Oven edustan mitoitus

- Ulko-oven edessä pitää olla tasanne, jolla mahtuu kääntymään pyörätuolilla sekä avaamaan ja sulkemaan oven pyörätuolissa istuen. Vapaata tilaa tarvitaan vähintään 1500 x 1500 mm oven avaamiseen tarvittavan tilan lisäksi. Tasanteen suurin sallittu kaltevuus on 2 % ja se ei saa viettää ovelle päin.
- Jalkojenpyyhintäritilä täytyy asentaa niin, että se ei muodosta tasoeroa sisäänkäyntitasanteeseen nähden.
- Sisäänkäyntitasanne sekä sinne johtavat portaat ja luiska pitäisi kattaa koko alueeltaan. Jos näin ei ole, ne lämmitetään lumen ja jään poistamiseksi. Sulamisvedet johdetaan viemäriin ritilällä peitetyn kynnykskaivon kautta kosteusongelmien välttämiseksi.

Ovet

- Rakennuksen oven ja aukon on oltava vähintään 900 mm.
- Oven yhteydessä ei saa olla tasoeroa tai kynnystä, ellei se ole ääni-, kosteus- tai muiden vastaavien olosuhteiden vuoksi välttämätöntä. Tällöin kynnyks tai tasoero saa olla enintään 20 mm korkea, ja kynnyks on muotoiltava siten, että sen voi helposti ylittää pyörätuolilla ja pyörillä varustetulla kävelyn apuvälineillä.
- Rakennuksen ulko-oven ja asuinrakennuksen käyttöä palvelevan tilan oven on toimittava siten, että liikkumis- tai toimimisesteinen henkilö voi sen helposti avata. Oven aukaisuun tarvittava voima saa olla max. 10 newtonia (vastaa 1 kg massaa).
- Painonapin korkeus tulee olla 850-1100 mm.

Kiitos kaikille kävelyille osallistuneille!

Lisätietoa:

Ramboll Finland / Johanna Tiilikainen
johanna.tiilikainen@ramboll.fi

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

